اخبار کوتاه

ترکیه؛ مهم‌ترین رقیب ایران در صدور خدمات فنی و مهندسی

به گفته دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی ایرانی از سال ۲۰۰۹ تا سال ۲۰۱۵ حدود دو میلیارد دلار کار در عراق گرفتند، اما با اندازه پنج میلیارد دلار ظرفیت کار ایجاد کردند و حتی با یک برنامه خوب می‌توان به ۲۰ میلیارد دلار صادرات هم فکر کرد، البته ترکیه در این حوزه مهم‌ترین رقیب ایران در منطقه است.

به گزارش پیام آشنا، روز گذشته نشست کمیسیون احداث، خدمات و فنی و مهندسی اتاق ایران با حضور دبیر کمیسیون عمران و مجلس، هیات دولت برگزار شد. در این نشست ظرفیت و وضعیت شرکت‌های صنعت احداث و انرژی، مسائل و مشکلات آن بررسی و راهکارهایی ارائه شد.

بر اساس گزارش‌هایی که در این نشست از سوی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران ارائه شد، در حال حاضر ۶۵ هزار و ۵۰۰ شرکت مهندسی تأیید صلاحیت شده از سوی سازمان برنامه‌وبودجه در حوزه صنعت احداث در کشور فعال است که از این میان حدود ۵۳ هزار شرکت پیمانکاری و ۳۵۰۰ شرکت مهندس مشاور هستند. همچنین حدود دو میلیون و ۶۰۰ هزار نفر در این ۵۳ هزار شرکت مشغول به کار هستند.

طبق آمار مربوط به عملکرد صادرات خدمات فنی و مهندسی که از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۴۰۰ توسط کمیته ماده ۱۹ سازمان توسعه تجارت ایران ارائه شده، حدود ۳۴ میلیارد دلار در قالب ۹۱۱ پروژه کارنامه تقریبی صدور خدمات فنی و مهندسی ایران بوده است.

آنطور که ایرج گلایتوزجی، دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران، در این جلسه توضیح داده در سال‌هایی مثل سال ۱۳۹۰ که توجه دولت بیشتر شده جایزه صادراتی گذشته و اجازه فعالیت داده ظرفیت صادرات فنی و مهندسی ما به ۲.۴ میلیون دلار رسیده است، یعنی این ظرفیت در کشور وجود دارد که حتی بیشتر از این میزان صادرات انجام شود. سال ۱۳۹۴ درهای کشور عراق به روی پیمانکاران ایرانی باز شد و پیمانکاران بخش خصوصی با ورود در مناقصات دو میلیارد دلار پروژه گرفتند. این نشان می دهد که اگر بازاری در کنار کشور فعال باشد، شرکت‌های ایرانی می‌توانند با هماهنگی لازم آن بازار را از دست رقیبان منطقه‌ای بگیرند.

از طرف دیگر شرکت‌های حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی ایران در کشورهایی مانند ازبکستان، تاجیکستان، بنگلادش، افغانستان پاکستان، سریلانکا، قزاقستان ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، عراق امارات متحده، عمان، یمن، بلاروس، جیبوتی، کنیا، الجزایر، سودان و ونزوئلا کار کرده‌اند، اما بیشترین حجم کار بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در عراق بوده است. شرکت‌های ایرانی در عراق حدود چهار میلیارد دلار، قرارداد بسته‌شده دارند که دو میلیارد دلار آن مربوط به شرکت مپنا و بقیه آن مربوط به پیمانکاران بخش خصوصی است. اما از سال ۱۳۹۵ که داعش وارد عراق شد امکان گرفتن کار برای شرکت‌های ایرانی کم شد.

همچنین طبق گفته‌های گلایتوزجی در این باره بخش خصوصی با ۳۸ شرکت و ۵۷ پروژه در عراق گرفتند که از این میزان ۲.۱ میلیارد دلار در جنوب عراق، ۲۳۵ میلیون دلار در سلیمانیه و حدود ۴۰۰ میلیون دلار در اربیل بوده است. بیشترین حجم کار در این کشور در وزارت اعمار و اسکان و شهرداری و با حدود ۴۵۲ میلیون دلار است. از طرف دیگر در رتبه بندی ۲۵۰ پیمانکار برتر در جهان، چین ۶۵ شرکت داشت که در سال ۲۰۲۰ به ۷۴ شرکت تبدیل شد. ترکیه هم ۴۴ شرکت در این رتبه بندی دارد. در این میان دو شرکت ایرانی هم جزو ۲۵۰ پیمانکار برتر شده‌اند.

آنطور که گلایتوزجی درباره وضعیت صدور خدمات در کشورهای منطقه توضیح داده، مهم ترین رقیب منطقه ایران، ترکیه است که در همان بازه‌ای که ایران ۳۴ میلیارد دلار صادرات داشت، حدود ۴۲۵ میلیارد دلار صادرات خدمات فنی و مهندسی داشته است. همچنین سهم صدور خدمات فنی و مهندسی از اقتصاد ترکیه حدود ۳۰ درصد است که یعنی ترکیه حجم زیادی از اقتصاد خود را بر مبنای صدور خدمات فنی و مهندسی پایه گذاشته است.

او همچنین گفته که شرکت‌های ایرانی از سال ۲۰۰۹ تا سال ۲۰۱۵ وارد عراق شدند و حدود دو میلیارد دلار کار گرفتند، اما با اندازه پنج میلیارد دلار ظرفیت کار ایجاد کردند، یعنی با ماشین آلات و تجهیزاتی که پیمانکاران ایرانی به عراق برده‌اند به‌راحتی می توان پنج میلیارد دلار کار گرفت و با یک برنامه خوب و متقن به ۲۰ میلیارد دلار هم فکر کرد. در همین مدت شرکت‌های ترکیه‌ای ۲۷ میلیارد دلار در عراق کار گرفته‌اند.

افزایش مهلت ارسال صورتحساب الکترونیکی مالیاتی به ۲۱ روز

سخنگوی سازمان امور مالیاتی کشور گفت: مهلت ارسال صورت حساب الکترونیکی در سامانه مودیان که تا پیش از این هفت روز بود به ۲۱ روز افزایش پیدا کرده است.

به گزارش پیام آشنا، مهدی موحدی یکشنبه اظهار کرد: طبق لایحه تسهیل تکالیف مؤدیان از اول دی‌ماه ۱۴۰۲ تمام اشخاص حقوقی مشمول ارسال صورتحساب الکترونیکی هستند.

وی افزود: پیش از این سازمان امور مالیاتی کشور در راستای اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان تنها ۷ روز به مودیان مهلت ارسال صورتحساب الکترونیکی داده بود.

موحدی تاکید کرد: مودیان مالیاتی اعم از اشخاص حقوقی و حقیقی در خواست‌های متعددی برای ایجاد تسهیلات جهت انجام تکالیف مقرر در قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان داشتند.

سخنگوی سازمان امور مالیاتی خاطرنشان کرد: از این رو با پیگیری‌های انجام شده از طریق کارگروه راهبری سامانه مودیان، مهلت صدور صورتحساب الکترونیکی تا ثبت در سامانه مودیان تا اطلاع ثانوی به ۲۱ روز افزایش یافت.

موحدی با تشکر گفت: این مهم با عنایت به سیاست‌های کلان سازمان امور مالیاتی برای بهره مندی کلیه مودیان از مشوق ها و تسهیلات قانون مذکور از حیث زمان صدور صورتحساب الکترونیکی تا ثبت در سامانه مودیان و محاسبه سیستمی مالیات بر ارزش افزوده صورت گرفت.

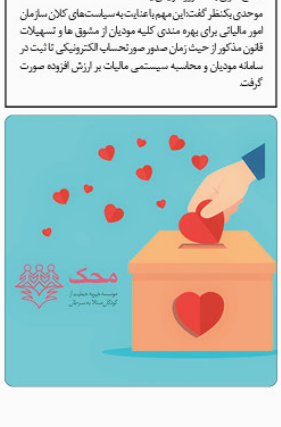

منظور خبر داد

تخصیص ۳۰۰ همت بودجه عمرانی در ۱۴۰۲

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه در بودجه سال ۱۴۰۲ حدود ۳۰۰ همت به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص پیدا کرد، گفت: فکر می کنیم تا یک هفته آینده بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ تمام و ابلاغ شود

به گزارش پیام آشنا، داوود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور در پاسخ به سوالی در خصوص وضعیت اجرای تعهدات دولت در بودجه سال ۱۴۰۲ گفت: هم در حوزه اعتبارات جاری و هم طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه ای شاهد تحقق بودجه بودیم. در برخی طرح‌ها تخصیص تا ۱۱۰ درصد انجام شد. در برخی طرح‌های عمرانی مهم تا ۳۰۰ درصد نیز تخصیص دادیم تا این موارد به اتمام برسد.

وی تاکید کرد: تلاش کردیم تا از ابزارهای مختلف تامین مالی استفاده کنیم. مجموعه منابعی ماننـد صندوق توسعه ملی، اوراق و درآمد اختصاصی دستگاه‌ها برای تامین منابع لازم به ما کمک کرد. در طرح‌های تملک دارایی سرمایه ای بالغ بر ۳۰۰ همت تخصیص دادیم. در حوزه هزینه‌های جاری نیز به طور میانگین حدود ۹۰ درصد تخصیص داشتیم اما در هزینه‌های پرسنلی ۹۸ درصد تخصیص‌ها انجام شد.

ابلاغ بخش اول لایحه بودجه ۱۴۰۳ تا یک هفته دیگر

منظور در خصوص آخرین وضعیت بودجه سال آینده نیز گفت: بخش اول بودجه ۱۴۰۳ تقریبا در حال نهایی شدن در مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای نگهبان است و فکر می‌کنیم تا یک هفته آینده این بخش تمام و ابلاغ شود. در بخش دوم هم دولت آماده است و منتظر هستیم تا پس از اتمام بخش اول، بخش دوم را به مجلس ارائه کنیم.

تولید پژو پارس ادامه دارد

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران گفت: با گرفتن تعهدات اصلاح و بهبود ارتقا خودروهایی که عیوب فنی در ایمنی و کیفیت دارند از جمله پژو پارس تا رسیدن نتایج مرکز آزمون بین‌المللی استاندارد ادامه دارد

به گزارش پیام آشنا، مهدی اسلام پناه در گفت وگوی تلویزیونی افزود: تا زمان رسیدن نتایج در جهت رفع دغدغه ثبت نام کنندگان، تولید کننده خودرو در چند شیفت می تواند به تولید بپردازد تا دغدغه مصرف کنندگان را رفع کند.

وی افزود: نتایج آزمون بین المللی بعد از اینکه اخذ شود شورای عالی استاندارد با در نظر گرفتن حقوق مصرف کننده و استاندارد و ایمنی تلاش می کند تا بتواند رفتار کیفی تولید را تدقا دهد.

به گزارش ایرنا، پیش از این نیز در اواخر دی ماه امسال رئیس سازمان ملی استاندارد بر استاندارد‌های اجباری در صنعت خودرو، تاکید و اعلام کرده بود که گروه صنعتی ایران‌خودرو تا نیمه اسفند ماه امسال برای خودروی پژو پارس مجوز تولید خواهد داشت و پس از آن برابر قانون اعمال می شود.

همچنین در اوایل بهمن ماه امسال بود که علی مردان عظیمی با بیان اینکه ایران‌خودرو به تعهدات خود در تحویل خودروی پژو پارس عمل می‌کند، گفته بود که از مردم به خاطر تاخیر در تحویل پوزش می‌طلبیم. تا پایان سال تولید می کنیم و درصدد هستیم برای سال آینده پژو پارس تولید شود اگر به خاطر استانداردها این امر محقق نشد خودروی جایگزین از لحاظ استانداری از پارس امروز بهتر خواهد بود و تحویل مردم خواهیم داد.

مدیرعامل ایران‌خودرو گفته است که سفارش کسانی که در سامانه برای پژو پارس ثبت نام کرده‌اند، حذف نمی‌شود. امیدواریم سال آینده تولید افزایش دهیم، به طور قطع نوبت از بین نمی‌رود؛ در غیر این صورت خودروی جایگزین از جمله دنا یا سورن تحویل همه کسانی که ثبت نام کرده‌اند، می‌دهیم.

جزییات حراج سکه در مرکز مبادله ایران اعلام شد

آگهی نخستین جلسه حراج سکه طلا در سامانه مرکز مبادله ارز و طلای ایران و همچنین شیوه‌نامه نحوه برگزاری این حراج منتشر شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مرکز مبادله ارز و طلای ایران، بر اساس شیوه نامه نحوه برگزاری حراج سکه طلا در سامانه مرکز مبادله ایران، اولین جلسه حراج سکه طلا در روز یکشنبه ۱۳ اسفند ماه ۱۴۰۲، برگزار می‌شود. در نخستین جلسه حراج سکه، ربع سکه بهار آزادی ضرب سال ۱۳۸۶ بانک مرکزی است و هر متقاضی مجاز به ثبت سفارش حداکثر ۵ قطعه است.

شروع جلسه حراج رأس ساعت ۱۲ است و بازه ثبت سفارش نیز از ساعت ۱۲ الی ۱۵ خواهد بود. بازه نظارت و تخصیص از ساعت ۱۵ تا ۱۶ همان روز است و ساعت ۱۶ نیز نتایج حراج اعلام می شود.

انتشار شیوه نامه برگزاری حراج سکه طلا در سامانه مرکز مبادله ایران

حسب مصوبه دوم اسفند ماه ۱۴۰۲ کمیسیون ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تصویب «دستورالعمل اجرایی معاملات سکه طلا در مرکز مبادله ارز و طلای ایران»، متقاضیان خرید می‌توانند مطابق شیوه‌نامه حراج، در سامانه حراج سکه طلای مرکز مبادله ارز و طلای ایران ثبت سفارش کنند.

متقاضی خرید

براساس شیوه نامه حراج سکه طلا در سامانه مرکز مبادله ایران، همه اشخاص حقیقی با تابعیت ایرانی و بالای ۱۸ سال تمام شمسی می توانند در حراج سکه طلای این مرکز شرکت کنند. دارایی موضوع حراج سکه طلای مورد تایید بانک مرکزی نیز اعم از تمام، نیم و ربع است.

سامانه حراج

متقاضیان شرکت در حراج سکه طلای مرکز مبادله ایران باید ابتدا در سامانه معاملات مرکز مبادله ایران به آدرس www.market.ice.ir ثبت نام و احراز هویت کنند و سپس مطابق با شیوه نامه و آگهی از طریق سامانه مذکور در حراج شرکت کنند.

حداکثر حجم سفارش

حداکثر حجم سفارش در هر جلسه حراج، توسط بانک مرکزی تعیین و در آگهی حراج اعلام می شود. آگهی حراج نیز دو روز کاری پیش از روز حراج در تارنمای رسمی مرکز مبادله ارز و طلای ایران به نشانی www.ice.ir منتشر می شود. بازه زمانی برگزاری جلسه حراج در آگهی حراج اعلام می شود.

شیوه انجام معامله

متقاضی خرید موظف است پیش از ارسال سفارش خرید در سامانه، معادل ریالی ۱۰۰ درصد ارزش سفارش خرید به انضمام کارمزد را از طریق درگاه پرداخت اینترنتی در کیف پول خود تامین کند.

در صورت کافی نبودن موجودی کیف پول، امکان تکمیل موجودی حین سفارش‌گذاری فراهم است. پس از ثبت سفارش خرید، وجه مذکور در کیف پول متقاضی خرید تا پایان جلسه حراج مسدود می‌شود.

کارمزد و هزینه های عملیاتی

کارمزد معامله معادل یک در هزار(۰.۱ درصد) ارزش معامله است.

خریدار موظف است در هنگام دریافت سکه طلای خریداری‌شده از شعبه انتخاب‌شده در سامانه، به ازای هر قطعه سکه طلا (اعم از سکه تمام، نیم سکه و ربع سکه) مبلغ ۳۰۰ هزار ریال به عنوان هزینه تحویل به شعبه بانک عامل پرداخت کند.

در صورتی که خریدار در مهلت مشمول هزینه انبارداری (۱۴ تا ۲۱ روز کاری از زمان صدور کد رهگیری) جهت دریافت سکه طلای خریداری‌شده به شعبه انتخاب‌شده در سامانه مراجعه کند، باید علاوه بر هزینه تحویل، به ازای هر قطعه سکه طلا (اعم از سکه تمام، نیم سکه و ربع سکه) مبلغ ۵۰۰ هزار ریال به صورت روزانه به عنوان هزینه‌ی انبارداری به شعبه بانک عامل پرداخت کند.

خریدار موظف است هزینه‌های عملیاتی مربوط به بانک عامل (هزینه تحویل و هزینه انبارداری) را به هنگام دریافت سکه طلای خریداری‌شده به بانک عامل پرداخت کند.

محل و مهلت تحویل

متقاضی جهت تحویل سکه طلای خریداری شده باید به شعبه منتخب خود مراجعه کند. گفتنی است، شعب منتخب بانک عامل پیش از ثبت سفارش توسط متقاضی خرید در سامانه انتخاب می‌شود. خریدار سکه طلا پس از گذشت ۷ روز کاری و حداکثر تا ۱۴ روز کاری از زمان صدور کد رهگیری در سامانه، می‌تواند با مراجعه به شعبه انتخاب‌شده در سامانه، سکه طلای خریداری شده را دریافت کند. در صورت گذشت مهلت مقرر، دریافت سکه طلا از شعبه مذکور به مدت ۷ روز کاری با احتساب هزینه انبارداری تحویل می‌شود. سکه طلای خریداری‌شده توسط خریدار، صرفا به شخص خریدار یا وکیل وی، منوط به ارائه وکالتنامه رسمی، تحویل می‌شود.

انقساط معامله

در صورت عدم مراجعه خریدار ظرف مدت ۲۱ روز کاری از زمان صدور کد رهگیری به شعبه انتخاب‌شده در سامانه جهت دریافت سکه طلای معامله منفسخ شده (خود به خود خاتمه یافته) و وجه معامله پس از کسر کارمزد خرید و سایر هزینه‌های عملیاتی به کیف پول خریدار عودت داده می‌شود. در صورت انقساط معامله به دلیل عدم مراجعه خریداری به شعبه انتخاب‌شده در سامانه جهت دریافت سکه طلا در مهلت مقرر، خریدار به مدت ۱۸۰ روز از ثبت هرگونه سفارش خرید در سامانه منع می‌شود.

شهرداری شهرکرد

آگهی مزایده اجاره یک باب واحد تجاری واقع در شهرک بعثت از طریق سامانه الکترونیکی دولت (نوبت اول)

شهرداری مشکین دشت در نظر دارد با استناد به مجوز شورای اسلامی شهر مشکین دشت به شماره ۷۲۵ مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۰ نسبت به بهره برداری از منافع یک باب واحد تجاری واقع در شهرک بعثت، بلوار شهید کاظمی به مدت ۳ سال از طریق مزایده عمومی اقدام نماید. لذا داوطلبان و علاقه مندان شرکت در مزایده می توانند از تاریخ چاپ اول تا چاپ دوم روزنامه اسناد مزایده را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد)به آدرس www.setadiran.ir دریافت و در مزایده شرکت نمایند.

۱)مهلت دریافت اسناد مزایده: از ساعت۸صبح روز شنبه ۱۴۰۲/۱۲/۱۲ لغایت روز دو شنبه ۱۴۰۲/۱۲/۱۴

۲)مهلت زمان ارائه پیشنهاد: از روز سه شنبه ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ لغایت ساعت ۱۴:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۲/۱۲/۲۶

۳)زمان بازگشایی پیشنهادها: ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه ۱۴۰۲/۱۲/۲۶

۴)هزینه چاپ آگهی و حق الزحمه کارشناسی بعهده برنده مزایده می باشد.

۵)شهرداری در رد یا قبول پیشنهادها مختار می باشد.

۶)مبلغ سپرده شرکت در مزایده بصورت ضمانت نامه بانکی که بمدت ۹۰ روز(۳ماه) حداقل دارای اعتبارو قابل تمدید باشد و یا واریز نقدی به شماره حساب ۰۱۰۷۱۹۵۲۹۲۰۰۹ نزد بانک ملی شعبه مشکین دشت.

۷)سپرده نفرات اول تاسوم تا انجام تشریفات قانونی مزایده و عقد قرارداد مسترد نخواهد شد ، لذا ممکن است استرداد سپرده آنها به طول انجامد ، قبول شدگان به ترتیب جهت عقد قرارداد دعوت خواهند شد و هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنها به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.

۸)سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مزایده مندرج می باشد.

ردیف	موضوع	اجاره بهای ماهیانه (ریال)	اجاره بهای سالیانه (ریال)	۵% شرکت در مزایده
۱	یک باب واحد تجاری	۹۰،۰۰۰،۰۰۰	۱،۰۸۰،۰۰۰،۰۰۰	۵۴.۰۰۰.۰۰۰ریال

علی سلگی – شهردار مشکین دشت

یادداشت

الزامات اقتصادی کنترل تورم در بلندمدت

سوالی که این روزها مطرح می‌شود این است که آیا فروش اوراق گواهی سپرده خاص، آن هم با سود ۳۰درصد توسط بانک مرکزی توانست بازار ارز و دلار و تورم حاصله را کنترل کند؟ پاسخ به این سوال کمی زود است، اما در این یادداشت ابتدا نگاهی به وضعیت تغییرات حاصله و سپس الزامات اقتصادی کنترل تورم در بلندمدت و میان‌مدت خواهیم داشت. همان‌طور که می‌دانید اخیرا بانک مرکزی اقدام به فروش گواهی سپرده خاص ۳۰درصدی در بانک‌ها با سقف مشخص حدود ۲۸۰هزار میلیارد تومان کرد که مدت آن به اتمام رسید. از منظر نقدینگی به‌نظر صرفا ترکیب سپرده‌های بانک‌ها تغییر کرده، به‌طوری که سپرده‌گذاران عمدتا قدیمی منابع خود را به سمت این اوراق در بانک‌های مزبور بردند.

لذا شاید نقدینگی بازارهای موازی همانند دلار و... به سمت بانک‌ها نرفته باشد، بلکه صرفا هزینه تمام‌شده پول در بانک‌ها را از طریق جابه‌جایی نوع سپرده‌ها بالا برده و سبب کاهش حاشیه سود واسطه‌گری در بانک‌ها و تحمیل هزینه‌های مازاد به سیستم بانکی خواهد شد. اگرچه تا زمان آمدن اطلاعات بانک‌ها در بهمن‌ماه و اسفندماه نظر دقیقی نمی‌توان داد اقدام دیگر توسط بانک‌ها افزایش نرخ بهره و ارائه محصولات جدید در بانک‌ها بود. شاید این افزایش نرخ بهره توانسته باشد در کوتاه‌مدت برخی از نقدینگی بازارهای موازی را جذب کرده باشد، به‌نحوی که نسبت برای بررسی این موضوع نظرات و تئوری‌های اقتصاددانان در خصوص نرخ بهره و ارتباط با تورم را بررسی کنیم، سپس تجربه ترکیه را در این خصوص مرور کرده و آن را با اقتصاد کشور خودمان مقایسه کنیم البته دقت داشته باشید که ارتباط نرخ بهره با رشد تولید تا خالص داخلی و سایر متغیرها قابل بررسی است که در مطالعات آتی ارائه می‌شود.

اقتصاددانان و نرخ بهره

نظریه فیشر: در ادبیات اقتصادی مشهورترین رابطه بین نرخ بهره اسمی و نرخ تورم انتظاری رابطه فیشر است که از اقتصاددانان کلاسیک برگرفته شده است. در این نظریه ارتباط بین نرخ تورم انتظاری و نرخ بهره اسمی بر این مبناست که نرخ بهره اسمی بلندمدت جمع نرخ بهره حقیقی و نرخ تورم است. فیشر مدعی است که رابطه یک‌به‌یک بین نرخ تورم و نرخ بهره اسمی بلندمدت وجود دارد. نرخ بهره حقیقی توسط عوامل حقیقی و نه پولی در اقتصاد تعیین می‌شود. اگر نرخ بهره حقیقی با نرخ تورم انتظاری ارتباط داشته باشد، در آن صورت تغییرات نرخ بهره حقیقی به عدم تنظیم کامل نرخ بهره اسمی در پاسخ به تورم انتظاری منجر می‌شود.

قاعده تیلور: تیلور در قاعده خود در اقتصاد استفاده ابزاری نرخ بهره را به عنوان مکانیزمی برای کنترل تورم در کوتاه‌مدت به بانک‌های مرکزی توصیه می‌کند. این قاعده می‌گوید اگر تورم از مقدار هدف بیشتر بود، باید نرخ بهره افزایش یابد و اگر پایین‌تر از حد هدف‌گذاری‌شده بود، نرخ بهره کاهش یابد تا تورم را افزایش دهد. فلما نیز بر این اعتقاد است که مسیر تورم در داخل نرخ بهره جای داده شده است. به عبارت دیگر از مسیر نرخ بهره می‌توان مسیر تورم را پیش‌بینی کرد. مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۸ توسط بوث و همکاران در دانشگاه میشیگان با استفاده از اقتصادسنجی ثابت کرد که در هشت کشور اروپایی دانمارک، بلژیک، سوئد، انگلیس، آلمان، هلند، نروژ و ایتالیا رابطه تاثیرگذاری از نرخ بهره به سمت تورم است، بدین معنی که نظریه قاما برقرار است.

چین فولگر: چین فولگر، تحلیلگر فنی و پژوهشگر نظام‌های مالی، می‌گوید از لحاظ این دوشاخص را می‌توان این‌گونه خلاصه کرد. در کل با کاهش نرخ سود، افراد بیشتری قادر به دریافت وام هستند، در نتیجه مصرف کنند. کل پول بیشتری برای خرج کردن دارند که موجب افزایش تقاضا و رشد اقتصادی و افزایش تورم خواهد شد. وارونه این موضوع برای افزایش نرخ سود صادق است. با افزایش نرخ سود، مصرف کنندگان پول کمتری برای هزینه کردن دارند و با کاهش مصرف، رشد اقتصادی کند شده و تورم کاهش می‌یابد. در این زمینه اشاره‌ای به یکی از مطالعات داخلی در تطابق با این تحلیلگر مالی می‌شود. آنچه در این روزها مسابقه بانک‌ها در افزایش نرخ سپرده‌هاناهم گرفته است تلاشی از این موضوع است. باید واقعیت‌ها را پذیرفت و برای هرگونه تصمیمی در اقتصاد از تک‌بعدی‌اندیشی برحذر بود. در حال حاضر که جهش رو به بالای نرخ ارز و کاهش ارزش پول ملی، پیکان خود را به سوی قدرت خرید مردم نشانه رفته است، افزایش نرخ بهره در کوتاه‌مدت همان‌طور که رابطه تیلور می‌گوید به سود اقتصاد خواهد بود، اما در بلندمدت نیازمند ملزومات دیگری است که به آن اشاره خواهیم کرد.

این سیاست اولین بار در نیوزیلند در سال ۱۹۸۹ اجرا شد. در این سیاست نرخ بهره برای کنترل تورم در سیاست پولی در نظر گرفته می‌شود. در سال ۲۰۰۱ تعداد کشورهای استفاده‌کننده از این سیاست به ۲۱ کشور در حال توسعه و توسعه‌یافته رسید. لازم به ذکر است که سیاست هدف‌گیری تورم در کشورهای مختلف با توجه به شرایط آنها و نیز دوره زمانی دستیابی به نرخ تورم بهینه و تعریف متفاوت تورم در آن کشورها متفاوت است. در این بررسی نگاهی ویژه به سیاست هدف‌گیری تورم در کشور ترکیه شده است. تجربه این کشور برای کشورهای درحال توسعه می‌تواند الگوی مناسبی باشد. ضمنا با توجه به هدف ترکیه برای عضویت در اتحادیه اروپا این مساله اهمیت بیشتری پیدا کرده است. یکی از ویژگی‌های اقتصاد ترکیه قرارگرفتن در دوره طولانی تورم است. قبل از دهه ۱۹۸۰ ترکیه استراتژی صنعتی‌گرایی خود را براساس سیاست جایگزینی واردات اتخاذ کرده و محصولات / صنایع داخلی را جایگزین واردات کرد. در این سال‌ها نرخ‌های بهره حقیقی منفی، نرخ‌های ارز غیرواقعی، بحران‌های نفتی ۱۹۷۴ و ۱۹۷۸، وابستگی به واردات کالای واسطه‌ای و نشر پول به منظور تامین مالی کسری بودجه از عوامل ایجاد تورم بالا در ترکیه شده بود. برنامه اول تنظیم ساختاری و سیاست تثبیت در ترکیه به‌منظور مقابله با تورم از دهه ۱۹۸۰ شروع شد. عرضه پول به میزان ۵۰درصد در سال ۱۹۸۰ و به میزان ۲۹درصد در سال ۱۹۸۱ کاهش یافت. در نتیجه تورم بالای سال ۱۹۷۹ به میزان ۳۰درصد در اوایل دهه ۱۹۸۰ کاهش یافت، اما از نیمه دوم دهه ۱۹۸۰، به علت لحاظ نکردن تورم انتظاری در برنامه‌ها و تغییرات سطح دستمزدها و...

دکتر احسان صنیعی
پژوهشگر بانکی و دکترای اقتصاد مالی
Alborz.payam@gmail.com